

BRASSÓ. Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. 1-10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérleg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknek kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.,
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mösse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetői irodájában.

87. szám.

BRASSÓ, Csütörtök, július 30-án.

I-ső évfolyam 1885.

F e l e l e t.

Brassó, 1885. július 29.

III.

(Befejező közlemény.)

Azt is félreértik a nemzetiségi ujságcsinálók, hogy a nagy-szebeni esküdtszék beszűntetésének minő erkölcsi haszna van. És úgy a „Kronstädter Zeitung“, valamint a „Tribuna“ szélmalom-harcot visel, ha a sértő cikkeket reprodukálják, melyek miatt a nagy Slavici egyszer már perbe fogatott volt.

Önök irhatnak ezután is minden lázítót és sértőt, mert a sajtó szabad marad; a különbség csak az lesz, hogy egy kicsikét beülnek érte a dutyiba — pihenni. Ezzel az erkölcsi világrendnek elég lesz téve. A dutyi kiegyenlítendi a sérelmeket. Ha sokszor irnak sértőt, lázítót, igaztalant: sokszor fizetnek per-költséget, sokszor beülnek Vácra és sokszor lesz alkalmuk gyönyörködni a kolozsvári kir. törvényszék mellé kirendelt ügyészség vádbeszédjeiben. Ez lesz erkölcsi haszna a kolozsvári esküdtszék kijelölésének. Senki sem akarja békóba verni a nemzetiségi sajtót (melyet a „Kr. Ztg.“ szerint csupa doktorok, volt bírák etc. szerkesztenek); mi csak azt akarjuk s el is érjük, hogy mindaz, a ki kontót csinál magának a magyar állameszme megbántásában, a lázításban, a hűtlenség terjesztésében, az egyenlenség szításában, a békétlenség terjesztésében és a pecsovicsizmusban: az legyen köteles a lejáratkor ezt a kis kontót megfizetni, természetben való dutyiban ülés és esetleg pénzbürságban is.

Mert, nemes uraim, azt a tisztesség hozza úgy magával, hogy ha önök galádzkodnak a saját édes hazájuk ellen, ha kigyókövet fujnak ellenségeinkkel: akkor önökkel úgy kell bántani, mint az esztelenekkel, zárosan körül kell irni önöknek az extravaganciák lehetőségének körét.

Ezért oktan a bécsi „N. fr. Presse“-nek a „Kronst. Ztg.“ által reprodukált czitátuma Paulus római juristától: hogy mindenben szép és nemes, de legfőként a jog- és törvényben kedves a teljes egyenlőség. Mert mi is épen szóról-szóra ezt hiszszük és valljuk. — Ezután már úgy lesz. Ha, teszem fel, a „Kr. Zeitung“, vagy a „Tribuna“, vagy akármelyik más ujság, köpködni, lázítani fog: bedugják a hívőrsre. Punktum. S ez a teljes jus equum.

Mert azt a római juristák jól és bölesen tudták, mikép a büntető jog legsarkalatosabb tétele az, hogy a bűnnek bűnhődnie kell. Már pedig eddig nem volt úgy. Eddig elkövették önök Nagy-Szebenben a bűnt, s ott menten meg is adták rá az abszolúciót. De azt már sem Gajus, sem Paulus, sem Justinianus, sem Pupinianus nem tanította soha, hogy az állam, az állameszme, az ország integritása, a hazafiúi hűség mindennap, minden órán büntetlenül szabadon sérthető és bántható lenne! — Már pedig önök ott azt tették!!

A „Kronst. Zeitung“ abban delectálja magát, hogy a magyar hírlapok közleményeit a nagy-szebeni esküdtszék beszűntetésére nézve közli s megjegyzésekkel kíséri. Így hozza a „Nemzet“, „Pesti Napló“, „Ellenzék“, „Kolozsvári Közlöny“ és „Magyar Polgár“ cikkeket is részint egészen, részint kivonatossan. Mikor ezt teszi, szerfelett érdekesek azok az impertinens és perfid megjegyzések, melyekkel a kérdéses cikkek mondatait kíséri.

„Ezért vala méltánytalan az erdélyrészi nemzetiségi sajtót a magyar lapok által fanatizált kolozsváriak kése alá kergetni.“

Vagy is a „Kronst. Zeitung“ azt szeretné és azt tartaná méltányosnak, hogy mint eddig, ezután is hűtlenkedjenek, árulkodjanak, szítsák az elégtelenség tüzeit; de azért őket dédelgessék, érdemtellenül nagyra nézzék, tenyeren hordozzák. — Hát persze! Elég kár volt 700 esztendőn át is oly politikát űzni ezekkel a panaszos atyafiakkal. Most rég csendes emberek volnának ők, ha a magyar kormány Bismarcktól egy kis erélyt s a drezdai német tornászoktól egy kis maniert akart volna tanulni!

„A magyar sajtó, de sőt maga a törvényhozás is bőven elég okot szolgáltat a nemzetiségek rokonszenvének eljátszására. . . . Azért jól tennék a magyar urak,* (sic!) ha idejekorán a jogos panaszok kielégítése útján a nemzetiségek rokonszenvét visszanyerni sietnének.“

Ezt a két bölcse megjegyzést is a „Kronst. Zeitung“ eresztette világgá.

Hát veszik észre abban a két mondatban, kérem, a fenyegetés és bosszúérzet árnyalata hogyan huzódik végig? Veszik észre azokban azt az oktan telhetetlen mérget?

A magyar urak! . . . Idejekorán! . . . Hm!

* Bizony: urak, végtől-végig!

Szerk.

Idejekorán; vagyis sietve, rögtön. Mert különben önök ismét reánk gyűjtják a füdelet, mi helyt a legkisebb alkalom adódik rá! . . . Mi siessünk az önök rokonszenve után, a szászok jóindulatáért? . . . Mert hiszen mi árultuk el önöket, mi tartottunk a muszával a szászok ellen; mi birjuk a legáldottabb részét a magyar hazának; mi terpeszkedünk 700 esztendő óta a semmittevés ölén tele hassal, de folyton panaszkodva, jóllakva, de folyton éhínséget kiabálva! — Hogyne sietnénk! Hiszen ha önök összeránczolják a szemöldöküket, azonnal végünk van; mert önök adnak nekünk életet, vagyont, szabadságot és mozgást.

Hát, kérem, van önökben higgadt, józan belátási képesség? Hát kérem, ezen a világon élnek önök? . . .

„A nagyszebeni esküdtszék csak azt mutatta meg, hogy nem minden szabad véleménynyilvánításban, melyet a magyarság túlértékenny volt a kárhoztat, lát egyszersmind oly bűncselekvényt, mely a törvénnyel lenne üldözendő.“

Ezt mondja egyik megjegyzésében a „Kr. Zeitung“.

Lám, ezért szükséges, hogy valaki, ki pen-nával akarja tanítani a publikumot, birjon józan észszel, kellő neveléssel és ismerje hazájának alkotmányát. A nagyszebeni esküdtszék Slavici ur felmentésével szolidaritást vállalt a haza ellenségeivel való szövetkezéssel és identifikálta magát a nemzetiségi lázítók és bujtogatókkal! Sehol a világon nem függ a felfogástól a haza iránti köteleességek tudata, és becsületes polgárok sehol a világon nem konfundálják a szabad véleménynyilvánítást a hazaárulás és az alkotmány megsértésével. Minden hazafiúi érzés és minden politikai tisztességtudásnak teljes de-compositiója az, ha a nemzetiségi zsurnalisztika nem akar vagy nem tud különbséget tenni a között, a mit elérni akarnak és a között, a mi-nek elérésére még csak törekedni is bűn. Bűn pedig a magyar állam integritásának megbontására törekedni, bűn azokkal szövetkezni, kik olyan czélokkal birnak, bűn tehát, mikor a szászok azokkal paktálnak, kik a széthuzást, a magyar állam ellenségeinek felbujtogatását és az ezekkel való szövetkezést irták zászlajukra.

Teljesen igaza van azonban abban a „Kr. Zeitung“ egyik csillag alatti megjegyzésének: „Minden kormányzati cselekvény a sajtó által rendszerint s különösen a magyar sajtó részéről

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

„Il legino di halazzo.“

(Csikszeredai tárczalevél a fűrdővadásban.)

Mottó: „Il legino di halazzo
maket grando zpazzo,
adio Polgaro et rino
puszi Akob Aloizo!

Páris a Temse partján, Csik-Szereda a 16 fűrdőszobával bíró zsögödi fűrdő és per superfluum legyen mondva, Csicsó község között fekszik. Ekkép fogja a jövődöbéli geografia Csik-Szereda fekvését tanítani.

E sorokat a zsögödi fűrdőből irom, hol a 14-es szobában lévén a »nomine stultorum« között e szavak is olvashatók: »Madame Csicsó«. Bravo! Tehát úgy látszik csakugyan igaz, hogy a »Csicsóné« című színművet francziára is fordíták.

Mily rendkívüli szerencse Zsögödre és Csik-Szeredára nézve. Ergo Párisban kérdezni fogják, hol fekszik Csicsó? — A válasz: Csik-Szereda mellett. Hol fekszik Csik-Szereda? — A híres 16 fülkés zsögödi fűrdő mellett! — Á bas! Tusnád, Borszék, Előpatak, Málnás, Zajzon és Kovászna. Zsögöd lesz a leghíresebb fűrdő. Felállítunk örömmünkben még vagy 100 kökeresztfát és zarándokoljanak hozzánk a »madame Csicsó« bámulói.

A mily nagy hirre tett szert Csicsóné Párisban,

oly lelkesedéssel beszélnek Olaszországban egy magyarból fordított új színműről: „il legino di halazzo per signore Akob Aloisio de Csik-Szereda“. A legnagyobb római színházban 100-szor adták e darabot egymásután. (si non e vero, bene trovato) És miért ne? Nem-e adták Budapesten a népszínházban 100-szor egymásután az „ördög piluláit“. És vajjon van-e lényegesebb különbség az ördög pilulái és az il legino di halazzo között? Vajmi csekély. Az ördög piluláitól csak egy »Evva« boldulhat meg, mert vagy 10,000 frtot jövedelmeztek, míg a legino di halazzo-tól 400 hallgató is megbolondulhatott volna, ha nem vitt volna zsebében minden hallgató gyomorerősítőt magával.

Im megtűntént a nevezetes. Rómában olasz fordításban és Csik-Szeredában magyar nyelven adták az e nemes város büszke szülöttje és Brassó szerencsés város törvényszéki tisztviselője által irt „halászlegényt — il legino di halazzo“-t. Hogy mit fog a veroneser és salsamuccai közönség mondani, azt előre nem tudom, de én nem akarok színműbíró lenni, mert a »Csillagban« egy pár színész ötöstre tudnék szert tenni.

Polgár Károly társulata derült arczczal, jó és vig honvédes bankett hatása alatt és talán telt erszénnyel hagyott itt benünket, menván innen a zsögödi fűrdőn keresztül Előpatakára. Uram bocsáss! ha el

merem beszélni, hogy »Denise«, »vasgyáros«, Ripp-Ripp és a »koldusdiák« után a »halászlegény« került színre búcsuelőadásul. A színház zsufolyva volt, a szerző a jegyeket egytől-egyig eladta. Hogyne? E város szülöttje egy szindarabot irt, mely Rómában is adatott és mi ne pártolnók? Olyan nincs!

Elementünk nagy reményekkel a Polgár Károly jeles társulatának búcsu előadásához. Az előadás előtt valamely estén a főpróba Welmannál lett megtartva, az utójáték pedig Hutternél lett befejezve. Ismétlem nem akarok színműbíró lenni, de annyit mondhatok, hogy a gyógszertárosok brilláns üzletet csináltak, mert az egész hallgatóság gyomorgörcsöt kapott. A szerző maga is beteg lett. Egyedül Hutter a vendég-lős, ki a szindarab kereszt apja lett, nagy soiréet rendezett a vendéglőjében és elragadtatásban összeverte az összes pinczérekét, kik szintén gyomorgörcs miatt panaszkodtak. Megyek azonnal Zsögödre a 14. számú szobába és megörökitem a szerző nevét a falón.

Mint biztos kuforrásból irhatom a szerző határozott ígéretet tett, hogy a színművet a népszínháznak küldi be. Egyébiránt a csicsói népszínműbíró bizottság a halászlegény című népszínművet a csicsói népszínház részére elfogadhatónak ajánlotta és már-már ki vannak a szerepek osztva. A híres korcsmáros szerepet Hutter fogja adni. A halászlegényt — alkalmas személyesítő hiányában — a szerző maga fogaj

szervezett élesen megbíráltatik. Ebben igaza van s ha a politikai szabadságnak a széles nagy világon vannak hivatott őrei, a magyar sajtó első helyen áll ezek között, és ha van a világon sajtó, mely az arra érdemeseket jogaiban, politikai szabadságában megvédelmezni tudja is, akarja is: a magyar hírlapirodalom az egyetlen ezek között.

A nemzetiségiek tehát ebben bizvást elnyugodhatnak s el a „Kr. Ztg.” is; mert ők védelem nélkül bizonyára nem állanak s a magyar sajtó őket soha sem szolgáltatta úgy ki, mint a nemzetiségek és azok hírlapjai a magyarságot, a magyar állameszmét, Magyarország érdekét egymás között és a külföldnek annyiszor, de annyiszor kiszolgáltatták.

A sajnos csak az, hogy önök a sajtónak csak azon enuncziációit, azon nyilatkozatait kísérik figyelemmel, melyek önöket dőltetik, önöknek szépeket mond és a világ előtt önöket *martyr* gyanánt tünteti fel. De a sajtó okos tanácsait, észéyes politikára való felhívását, becsületes és nyílt hazafiság követését tárgyazó javaslatait nem hallgatják meg önök; mert önöknek az az elfogadott rendszerük, hogy mindig panaszoznak és zakatoljanak és pedig, miként az üres garat: annál inkább, minél kevesebb okuk van rá.

A különös csak az, hogy a „Kr. Ztg.” ezt az egész *Don Quixotei* harcot egy nekünk is igen tetsző mondatlall fűszerezi, mely az ő részéről azonban egy nagy mély és áthidalhatatlan ellentmondást tartalmaz. Mert midőn a „Siebenb. Deutsch. Tageblatt” ismeretes cikket e megjegyzéssel reprodukálja: „mit voller Uebereinstimmung” és midőn ama cikk lényegileg arra megy ki: „Távol van tőlünk a kolozsvári esküdtsték meggyőződését, jóhiszemű megítélését. Sőt ellenkezőleg, meg vagyunk győződve, hogy mindazon esetekben, melyekben ítéletük kikértni fog, csakis teljes jobb meggyőződésük szerint fognak ítélni” — ez ellentmondás.

Mi is arról vagyunk meggyőződve. Öritünk, ha önök is.

Khám.

Belföld.

Vámszerződés Romániával. A legfontosabb napikérdések egyike. A sajtó s illetékes körök érdeklődését folyton követeli. Eddig az erdélyi sajtó közül egyedül állottunk azon véleményen, hogy Romániával lehetőleg meg kell ujtani a szerződést. Az egész sajtó más véleményen volt. Annál nagyobb örömkre szolgál, hogy legújabbán a „Kolozsvári Közlöny” is osztja véleményünket. Legalább ketten vagyunk.

Az osztrák-magyar egyezkedés tárgyában a „Pol. Corr.” azt írja Budapestről, hogy a magyar kormány kebelében az előkészületek arra fokozott erővel folynak s e munkánál a bécsi konferenciánál történt megállapodásokat használják vezérfonal gyanánt. A vámügyekben a keresk. miniszteriumban most készítik az új tarifát, a pénzügyminiszter pedig a quota kiszámítására vonatkozó adatokat állítja össze. A privilegium-kérdésben közelebb a két állam küldöttei tanácskozni fognak az egyforma törvényjavaslat alap-

átvenni, ki a halászat terén nőtlen korában Brassón — mint mondják — nevezetes szerepet játszott, habár kivetett horogja nem sokat használt, hálójá pedig lyukas volt.

Polgár Károly szintársulata elbucszott tőlünk még pedig érzékenyen. Városunk csakugyan nagy élvezettel látogatta az előadásokat, és itt tisztában van minden ember azzal, hogy Polgár Károly ur társulata a legjobb vidéki társulatok egyike. Sajnos, hogy a mi publikumunk a leggyönyörűbb operetteket sem kedveli. „Bukow” és a legino di „Halazzo” telt házak előtt adatott elő, habár általában a többi előadások is jól voltak látogatva. Felültünk a halászlegénynek — de hiába a színlapon azt olvastuk „e város dicső szülőtte” a szerző. Ki ne sietett volna a színházba meggyőződést szerezni arról, mit képes Szereda szülőtte népszínművelni? Im láttuk és hallottuk. Spongyát rá!

A mily paprikás volt a halászlé, oly keserű itt a társulati élet. Uram fia és leánya! Csodát beszélek, a mesék országába tartozik és mégis igaz. — A honvéd tisztet — kik minden nemesért, szépért, jóért és magyarért buzdulni tudnak, kénytelenek voltak magukat separálni a város lakosságától. Küön tisztikaszinót tartanak, és boldog az a cibil, ki ide bejuthat. Hallott-e már illet a legino de halazzo? Quo jure tesz ez? azt kérdezt tisztelt olvasó. Talán „cherchez la femme”? — Soha! — Kurucz a világ, és erős a zsögdü víz, ó a bor és nehéz a fő.

Kanyó.

elvei fölött. E részben a szaktestületeket közelebb a vámügyekben is vélemény adására hívják fel, előbb azonban bevárják, míg a román vámkerésben minden adat együtt lesz. Szóval minden simán halad előre!

Saison morte.

Brassó, 1885. július 29.

Itáliában örökös tavasz-nyár van. Nem ismerik ott a telet.

Nálunk is ismeretlen a mort-szezon. Mindig van valami, mely mint a szélmalom lassu kepelése, mindig belezakatol a támadó csöndességbe. A nemzetiségi sajtó — ha egyéb nem — állandó repertoirt szab a nyilvános gondolkodás program-lapjára. Ugy vagyunk velük, mint Anteus az anyafölddel: tőlük kapjuk a lökést, megharcolandók a magyar állami élet minden vitális kérdésért.

Ők a jóban is ellenségek! E szó jól megfigyelendő: „ellenség”.

Hol — mint Angliában is — nagy az alkotmányosság iránt való érzék, s hol a parlamenti harcok és a szabad diskusszió leghevesebb kitörései között is oly nagy figyelemben részesül a joghoz, a koronához és konstitúcióhoz való ragaszkodás: szelidítendő még annak is élet — ő felsége leghivebb ellenzékének nevezi magát az a párt, mely nem kormányoz és mely oppozíciót alkot. A magyar parlamentarizmus történetében is igen méltánylandó az a jelenség, hogy az ellenzékiesség fogalma nem exkluzív fogalom. Azért lehetünk jó barátok, jó atyafiak, jó ismerősök, sőt tarokk kompánisták is, bárha más és más pártan is állunk. Annak az is a rendje.

Hanem mikor a „Tribuna” és „Gazeta” azt a fogalmat, mely az oppozíció alatt szokott értetni, „ellenség” szóval akarja visszaadni, a dolgok természetes rendje szerint cselekszenek.

Megmondjuk, miért. A társadalmi tisztességtudás, a manier, a fejlett izlés és a hazafiság bizonyos foka elengedhetetlen feltétel ahhoz, hogy valaki ellenzék is legyen és mégis a kellő korlátok között maradjon. S ezért bizonyos, hogy a Starcevicsek és Slavics-ek az ellenség és ellenzék fogalmait mindig összezavaradják, mert az ők nácionalista szangvinizmusuk és szenzitivitásuk a legérzékenyebb higany-mérleg karakterével bír, mely a legkisebb ellentmondó érintkezésre kukra ugrik s fészkelődésre kel.

Azt dadogja a „Tribuna”: „Tudjuk, hogy a magyar kormánynak a románok között rajtuk kívül más ellenségei is vannak”; meg aztán „és fel kell tennünk, hogy a szászok között is van a kormánynak hasonló ellensége.”

Tehát nem ellenzék, mint az becsületes polgárokhoz illik, hanem ellenség, mint az azokhoz illik, kik elárulják a saját hazájukat.

Hát jól van!

Olvasóink tudják meg, hogy a Trefort miniszter levele jelenleg a casus belli. Arra örölt meg úgy a „Gazeta”, mint a „Tribuna”. Haragszanak és erősen szörmentén bálnak és tenyeren hordozzák Tájes püspök urat, mintha mondanák: légy fanatista, ne fogadd el, ne csinálj akadémiát!

Azért ugyan kár volt a tintát vesztegetni. Tájes urba van annyi széthuzás beleszorulva, félti annyira a maga magas állását a szász atyafiak között, hogy

A püspök és az apácák*)

A megboldogult váci püspök, mint minden szelletes ember (pedig ő ugyancsak az volt), kedvelte az aperueket, a találó ötleteket, sőt az elmésségnek éppen barátja volt. Hiszen ő maga is elmés vala.

Az elmésség révén sokszor elnézett némely kértelmű mondatot is, mert az elmésség a legnagyobb ur, akinek legtöbb szabad.

Nemrég (alig két hónapja annak) Szent-Klára-rendű apácák szálltak meg a püspöki rezidenciában, kik a délelőtti vonattal jöttek Pestről s nála bő ellátást kaptak a palota egy külön helyiségében.

Este, amint az öreg püspök éppen kártyázik a környezetével, jön be a komornyikja.

— No, mi baj van megint? — kérdi a püspök.

— Azt jöttem jelenteni, kérem alásan, hogy az apácák megszorodtak.

— Micsoda? Megszaporodtak? ugrott fel a püspök ijedten. No ez aztán nagy eset. Ejnye, ejnye, hogy ennek éppen az én házamban kellett megtörténnie. Canis mater!

— De nem úgy szaporodtak meg kérem alásan.

— Hát miképen?

— Ugy hogy most a 8 órai hajóval még két apáca jött Pestről.

— Hala istennek — mondá a főpap nagy lidérenyomástól menekedve. Ecce! Adjatok nekik jó vacsorát szegényeknek. Utique... Kin is maradt az osztás, nem emlékszem?

*) Ezen érdekes anekdotát a „Pesti Hírlap” július 28-iki számából vesszük át. Szerk.

azt az „arulást” (?) el nem követi. Tudja is ezt jó úgy a „Tribuna”, mint a „Gazeta”. S ha innak mégis: történik ez a megszokott és nékülözhetetlen zör-tölődési mániáért s az ellentmondás viszketegeért. — Kinek mi a kenyere...

De az már a tanulatlanságnak és tájékozatlanságnak igen-igen nagy foka, melyet e két világlap elárul, mikor Trefort ismeretes rendeletének intencziójával foglalkozik.

A magyarországi szászok kulturáját mi jellemzi? (Arról nem szölnk, hogy az oláhokét mi jellemzi, mert a mi nincs, annak nem lehet karaktere sem.) Az idegenség, a levegőben való járás és ismeretlenség a hazai életviszonyokkal, joggal, történelemmel és törekvésekkel. És éppen ebben van veszedelme is a szásznak. Azt nem akarja látni, a mi a lába előtt van, s azt nem érheti el, a mi a feje fölött van. Ahhoz nem akar lehajolni, ehhez igen kicsiny a legény. — Pedig jó hazafi, jó állampolgár nem lehet az, ki honát nem ismeri, ki idegen ízű műveltséget hozott házi tüzhelyéhez és ki idegen törekvésekhez szabja kíválmait.

Ez az egyik.

A másik a magyar tanügy nemzeties irányja. Az az utóbbi évek fejlődése alatt nagy vívmányokat tett. Részben merőben önálló lett már, de részben most vetkőzi le a germánizmus béklyóit. — Ezért irt Trefort Tájesnak, hogy összefogott kézzel jennének valami jót, valami üdvöset, hogy legalább a jövő nemzedékének lenne kevesebb panaszozni valója.

Trefort utat akar adni a szász nációnak, hogy ne folyton csak rekrimináljon, jajgasson és mellét verje az ő kulturfähigkeitejével, hanem hogy már egyszer álljon is elé, tegyen is valamit, a mit számba lehessen tőle venni. Tudvalevőképen az egy kissé nehezebb léven: tenni!

Ezt akarja Trefort. Nem akar magyarizálni. A szászok persze azt nem fogják megérteni akarni, mert a szász olyan, mint a csökönyös ló, mely csak akkor indul meg, ha tüzet raktak alája. Az pedig szintén bizonyos, hogy az a levél, melyet tudós kultuszminiszterünk irt főtisztelü Tájes urnak, nem elég anyaggal bír arra, hogy ily irányban tüzet fogjon a szászok között.

„A miniszter eszélye az ő jezsuita(!?) taktikájában áll, mely által ismét megkisérti elválasztani a szászokat az oláhoktól. . . .

Igy hizeleg és így simogatja talpát a „Gazeta” a szászoknak. Pedig bizony igaza is van. Kár lenne őket egymástól elválasztani, mert a legjobban összeillik egymáshoz a széles nagy világon egy szász egy oláhhall, a vak a világtalannal.

Csak hadd vezetgessék egymást továbbra is. Ugy hamarabb czélnál lesznek.

Nekünk pedig az ég adjon sok Trefortot!

Sajgó.

Külföld.

Az angol-orosz-afghán ügy. Mint a „Daily News”-nak Pétervárról jelentik, a „Swet” legutóbbi közleménye téves. Salisbury angol kormányelnök nem kívánta, csak javasolta, hogy az orosz csapatok hagyják el Zulfikar közelében levő, előretolt állásaikat, hogy az összeütközés eshetősége kikerültessek. Oroszország e javaslatra kedvező választ adott, de kikötötte, hogy az illető állásokat az afghánok ne szállják meg.

A khinai követ fogadtatása Párisban. A khinai követ 27-én nvujtotta át megbízó levelét Grévy köztársasági elnöknek, mely alkalommal a következőket mondta: „Ama fájdalmas körülmények, melyek a két ország közti viszonyokat pillanatnyira megzavarták, késleltették megbízó levelem átadását. Most azonban, a midőn a megkötött békeszerződés az ezelőtt fennállott barátságos viszonyokat helyreállította, a khinai kormány azon óhajtól vezéreltetve, hogy a fölötti megelégedését nyilvánítsa, megbízott, hogy azonnal Párisba menjek oly czélból, hogy őszinte, jó szándékait tolmácsoljam.” — Végül a követ a khinai császár azon óhajának adott kifejezést, hogy a jótékony béke a két nemzet között állandóan biztosítsassék.

Grévy válaszában kiemelte, hogy Franciaország épp úgy, mint Khina, csak örvendhet rajta, hogy ismét helyreállt a régi barátságos összeköttetés, melyből a jó szomszédi viszony fog kifejlődni mindkét ország javára.

Kulturegylet.

Az Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület. pénztárába folyó évi július hó 8-ától az alább következő összegek folytak be:

Bajai polgári olvasó egylet elnöke Petrovác István ur 1467 sz. ivén: Polgári olvasó egylet 6 évi r. t. díj fejében 10 frt; Bajai Péter, Csorba János, Kazal János, Tessényi József, Stern Lipót, Man-

hold István, Horváth Lajos, Stern Vilmos, Halász Imre, Petrovácz István, Király Sándor és Greiner József uraktól 1—1 frt. mint 3 évi p. t. díj első részlete. — Dr. Csoboth Simon min. fogalm. ur 2204 sz. ivén Budapestről: dr. Csoboth Simon min. fogalm. urtól 2 frt. p. t. díja 1-ső évi részlete fejében, X—Y és Nőszák János uraktól 3 frt. adománykép. — A fehérgyarmati társas-kör elnöke Gáspárdy Rudolf urtól 10 frt. a kör 6 évi rendes tagsági díja fejében. Egy palicsi asztaltársaságtól 8 frt. adománykép. — Kovács Ferencz apátplébános ur Maros-Vásárhelyről 20 frt. mint 5 év alatt fizetendő a tagsági díja első részlete. — Gróf Bethlen Pál ő méltósága 475. sz. ivén Bethlenről: Bethleni takarékpénztártól, Simon Kálmán urtól Somkerékről 20—20 frt. mint az 5 év alatt törlesztendő alapító tagsági díj első részlete, dr. Wachsmann Ede urtól 10 frt. 6 évi r. t. díj fejében. — Gábor József igazgató urtól Ér-Diószegről 3 frt 3 évi p. t. díjkép. — Sebestyén István kir. jbiró ur gyűjtőívén Sz. Keresztúrról: Sebestyén István urtól 10 frt 6 évi rendes tagsági díjkép, Mentovich Gyula aljárásbiró urtól 5, Dániel István urtól 3 frt, 3 évi pártoló tagsági díjkép. Maksai József dr. Gross Frigyes, Dávid Károly, Bodrogi Gyula, Bereczky Zsigmond, Nagy Gábor, Kálmán Dénes, ifj. Fekete Dániel, Németh Mihály, Vitályos Gergely és Csifó Salamon uraktól 1—1 frt adománykép, Duka János urtól 10 frt 6 évi rendes tagsági díjkép, Szalontai Albert urtól 2, Lengyel József urtól 1 frt 50 kr. adománykép. — Szentmiklóssy Béla aljárásbiró ur 1040-ik számu ivén Karánsebesről: Karánsebesi kaszinótól, Rotter Károly postafőnök, Dáskál Döme polgm. Szentkirályi Miklós, Cserey Gábor k. törv.-biró, Gyenge Soma k. erdész, Szabó Károly törv. biró, Szentmiklósy Vilma ő nagyságától, Báldy László tk. vezető, Jankovits Kálmán kir. fogh. felügyelő, Faragi József kir. sőtárnok, Fekete Lajos k. sóellenőr.

Folytatjuk.

Uj alapító-tag. A hosszufalusi felső nép- és faragászati iskola önképző köre száz frt-al a közművelődési egyesület alapító-tagja lett. Éljen a derék önképző kör! — Ezzel a brassómegyei fiókegyletnek 17 alapító tagja van. Még több kell!

Vidéki élet.

Felső-Árpás, 1885. július 14-én.
(Vége.)

Zöld pázsit terül itt szét, boritva a havasi virágok ezer, meg ezer válfajával, megfűszerezve a levegőt, minha a brassói „fehértemplomhoz” címzett gyógyszer-tár illatszerei áránának szét, oly kedves illatár övedzett minket itt körül. Itt helyet foglalánk, s egyik ló hátáról levettük a pompás reggelit, s mohó étvágyal csillapítottuk a gyomrunkban fellázadt komondor már régen mardosó dühét. Imigy-amigy az éhség csillapítva, s a szomszúság a közeli forrás vizéből oltva lett, s mi hevült kedélyvel hozzá fogtunk a felettünk emelkedő havas megmászásához. Fárastó út állott előttünk, de a vágy a fellegek szomszédságába jutni elfelejtett politikát, fáradságot, kultur-egyletet, román agitációt, Schulvereint, szóval mindent, mindent a mi a világot izgalomban tartja, mozgatja, s felfordítja, csak egy, az a vágy a világvégénél lábunkat lefogadni, aczélozta meg izminkat, zabolázta meg szenvedélyeinket, tett bilincset ajkainkra, s segített a cél elérésében.

Jó más félórai gyaloglás után felérkezénk az Albota nevű havas csucsának tetejére. Előttünk egy festői panoráma, vagyis egy panoráma egyike, a legszebb tájképpel állott.

Az Olt völgyét környező hegyek a völgygyel majd nem egy vonalban állóknak látszanak, csak itt-ott emelkedik magasabbra egy-egy csúcs, mely a nyári nap melegében délibábként játszadozva merült fel s tünik újra el.

Távol kékes ködben, egymás után emelkednek fel a hazánkat védbástyaként körül övedző Kárpátok csucsei. Közül hápa-hupás völgykatlanként terül szét Erdély medencéje, tova kanyargó ezüst folyócskáival. — Mindez oly fenséges valami, hogy azt leírni nem az én gyenge tollamnak adatott; de mert a Pegázus hátára vett, költői hangulat fogott el, s én ennek hatalma alatt leültem a mohos sziklacsúcsra s eszembe jutott a „Brassó”. — Hopp, megvan! A költői hangulatnak valahol kifejezést kell adni, s mi lenne más az az eszköz, mi a gondolatot megtestesítse, mint a „Brassó”!

Jól van tehát! hogy e hangulat előbb-utóbb prózáivá ne váljék, tollat s papírt ragadék. Irni kezdettem; irni egy csodásan szép valamit, miről magam sem tudtam, hogy mi. Lelkem eött feledve volt a múlt, semmi volt a jelen, nem nézett a jövőbe; csak egy gondolat lelkesített: feledni mindent s leírni azt az érzést, a mi a fellegek szomszédságában úgy elfo-

gott. — És irtam rendületlenül, s a mikor a legmagasabb kifejezéseket írom, mint a felhevült szerelmest egy dézsa vízzel, — úgy engem is, nem dézsa, hanem hordó vízzel öntöttek nyakon. „Mi az? — kiálték — mi történik itt?” Egy vészes dördülés felel s utána sűrű zápor ömlik alá, mely irgalmatlanul mosta el az oly szépen összefűzött gondolatot a papírról. A sűrű zápor, a villámok egymásutáni cikikázása nem okozott annyi gondot s kínt, mint az a tudat, hogy most már mit tudjak írni a „Brassó” tek. szerkesztőségének az albotai útról. — Fájt, nagyon fájt a felébredés, de még jobban fájt az, valahányszor a betűk nélküli papír-roncsalékre nézek, hogy most már a a holt évad társadalmá nem élvezhet egy valódi szízon morte-ra készült költői gondolatot.

Azon reményben, hogy a t. szerkesztő ur is tekintetbe veszi a szörnyű csapást s közli azt b. olvasóival is — maradok tisztelője

Egy valaki.

Előpataki levél.

Fürdőévad 1885. július 26.)*

Sohasem hittem, mit annyi embertől hallottam már, hogy nincs nehezebb, mint egy fürdővelet írni. Azonban belátom im, hogy igaz, mert csakugyan nincs nehezebb valami. Ámde szemesé a világ. Már a fenti cím mutatja, hogy nem írok „fürdő”-levelet, hanem „előpataki” levelet. Azt pedig hogy nehéz volna előpataki levelet írni, még előttem senki sem mondá!

Fűtött szobában ülök és várom míg a szobaleány téli felsőmet kitakarítja. Bundám is kéznél van, mert a praktikns ember az asszonyt honn hagyja, de a bundát Előpatakára magával viszi, azonban szégyenlem a dolgot, bundával kimenni, mert azok a tüzes oláh menyecskék többé nem méltatnának kőkényszempillantásra.

Künn hideg az „ájer” mint nálunk mordani szokás. Igaz, hogy befűt nekünk itt egyik-másik dolog, de a levegő mégis hideg és a víz a fagyponpon van. Ép most hallom, hogy a hidegfürdő telve vendégekkel, még pedig csupán brassóiakkal.

Kemény természetű emberek lehetnek ezek a brassóiak, ha ilyen hideg időben is megfürödnek. Vajjon ki veszi ennek hasznát?...

Megszaporodtunk a fürdőn, és ha üres is erszénem, és még néhány száz szoba, azért többen vagyunk, mint várni lehetett a szomoru előjelek után. Ha az ember itt kissé körülnéz, első percze látja, hogy kis Románia lett Előpatakából. — Alig van négy száz, alig 10 magyar család. A vendégek legnagyobb részét belföldi és romániai románok teszik. Ezek hozzák forgalomka a pénz magot.

Még a színházat is ők látogatják. Polgár Károly kitűnően szervezett operette-, népszínmű- és vígjáték társulata tegnap már a második előadást tartá. Persze élelmes lévén a t. igazgató ur, csakis operetteket ad, még pedig a javából. Gasparoneval kezdé, tegnap volt Fatinicza, ma bál lévén a háromszéki árvizkárosultak javára, az előadás elmarad. Előkészületben a furcsa háború. Szóval reám nézve egész szerencse, hogy Polgár társulata megérkezett, mert merem állítani, hogy vidéken jobb társulatot kívánni sem lehet. A kitűnő szereptudás, a jó karok, a pompás összhangzat és a feltűnő gyönyörű kiállítás jellemzik az előadásokat. Mindehhez párosul a jó erőkből bőség. B. Polgárné, Polgár Fáni és Iza a két Polgár a sárgaruhás Vihári, Szabó Gábor, Német stb. jeles erők. Igazán gratulálok a brassóiaknak, ha igaz, hogy innen oda rándulnak Polgárék egy-két bérletre, és meleg pártfogásába ajánlom e kitűnő és szorgalmas társulatot.

A napokban nagyszerű heccz volt az ugylátszik „behördlich concessioirta Roulette”-banknál. Az a szerencsétlen „26”-os egy jámbor román bácsinak néhány száz frankját elnyelte. Ő szegény különös előszeretettel viseltetik a „26”-os szám iránt.

Mondják, hogy 1826 évi, május 26-án déli 11 óra 26 perczkor született. Felesége 26 éves volt midőn elvette és ma 26 hónapos gyermeke van. Rakta a 26-os számot, de nem jött ki soha. Midőn már üres volt a zseb, bámulva, hogy a 26-os soha sem akar nyerni, megtekinti a roulettet, és csodácsolódja! a 26-osnak a felső része el lévén vakarva „20”-at mutat. Így a roulettnek két „20”-asa és egyetlen „26”-osa sem volt. A szegény ember Ponczustól Pilátushoz szaladt, a szolgabiró urat a színházba zavarta ki. Hogy melyik törvényezikk szerint és minő forum előtt és mily eredménnyel lett az ügy eldöntve, azt én nem tudom.

Talán még most is uszik a néhány száz frank. Ad vocem uszás!

*) Mult számunkból tér szűke miatt kimaradt. Szerk.

Ma egy egy csinos kis epizodcska történt egy még csinosabb ratlerrel a legcsinosabb „princzipalis kutna”. Megszomjazott a szegény pára. A vizet adogató leányok levelembé sem véve a szomjas vendéget, a piczulas ivókkal iváztak. Azalatt e nem esbecske — nem ismerve a kut meztelenségét — be-leugrott inni. De nem ihatott eleget, mert azonnai kifogták. No erre-arra teremtette! Volt sürgés-forgás: szolgabiró, fürdőorvos quantum satis, a kis ügyes fürdőbiztos (hogy is szokta reá mondani Sanyi?) hajdu, paudur, leányok, seprők, porlók, szivattyuk mind együtt voltak. Kihuzták a bennlevő vizet az utolsó cseppig, kiszivattyúzták még a levegőt is, kimosták meg-suroták stb. és bezárták a kutat. Mi meg ittunk az alsóforrásokból. A szerencsétlen kut 2—3-szor keresztül ment e desinfiáló procedurán, míg nem d. u. 5 órakor ismét ittuk a kitűnő vizet, mely természetesen nem rosszabb mint volt.

A vízbérő annyira megijedt, enni sem tudott délben. Meg is érkezett nyomban az egész Goldstein család, úgy hogy délután minden harmadik ember Goldstein ivadék volt.

Miután azonban a forrás tovább is szolgáltatja a vizet csend volt Jeruzsálem városában és nyugodtan folyt a roulett. A bankárok is megvoltak ijedve, mert egy brassói asszony nagy szerencsével játszott. De ép úgy mint „a zsidó nem hal a vízben”, úgy a roulettbankár sem bukik meg oly hamar.

Én egy gyenge szabadalmazott ferblire adtam magam, de egy brassói „Sonntags jäger” elnyerte a pénzünket. Valóban burokban született némely ember. Ez a mi „Sonntagsjägerünk” egy potya equipagon jött ki fiával együtt, potyára vendége volt egy családnak potyára vitték haza, és ezenfelül elvitte a pénzünket. Oh, csak potyára adná nekem is Móra méltóságos ur az ebédet, Steriu nagyságos ur a lakást, Goldstein tekintetes ur a szivart és Kosak t. cz. muzsikus ur a csárdást, akkor sohasem mennék haza Szeredába, a „Halászegény”-nek hazájába.

Ma írja épen feleségem, hogy az én rattlerem még szerencsétlenebbül járt otthon, mint az előpataki rattler.

Az én kutyám t. i. nagyon szereti a halat és midőn tudomására jutott, hogy a „Halászegény” egy „honi csiki termék” kerül színre, elment a szeredai színházba, de — oh mily pech — a kutyám hirtelen átszellemült. A „Halászegény” meggyilkolta, a miért én személyes boszut fogok rajta állani.

Zbugum! nyájas olvasó. Megyek az olvasóba megbarátkozni a csehekkkel.

B...

Helyi és vidéki hírek.

Kereskedelmi akadémia Brassóban Mint közvetlen biztos forrásból értesülünk, Brassóban az áll. polg. iskola mellett fennálló műasztalos tanműhely tovább is fenn fog tartatni; sőt ezenkívül a szintén fenálló kereskedelmi tanfolyam nemcsak folytatatni fog, hanem az kereskedelmi akadémia czime alatt egy áll. középkereskedelmi iskolává fog fejleszteni. Megyénk érdemdus tanfelügyelője felhivatott, hogy úgy a faipari tanműhely, valamint a középkereskedelmi iskola önállóvá fejlesztése tárgyában hova-előbb külön-külön javaslatot terjesztszen fel, úgy, hogy a polg. isk. tanítók s tanárok a javaslatba úgy foglalassanak be, hogy mindegyike az önállóságra jutandó három intézetnél alkalmazást nyerhet.

Bundát elő! Kétségbeejtő időjárásunk van mintegy hete. Ennyi ideje, legalább, hogy még egyetlen derült napunk nem volt. Hideg van, akár novemberben. Az utcákon téli kabátok mutatkoznak. Nem csoda! A szabad természet helyett mindenki a szoba falai közé vonul. Szép július!

A trónörökös ajándéka a királynak. Királyunknak közelgő születés-napja alkalmával (augusztus 18) a trónörökös oly ajándékot szándékozik átnyújtani, mely a magyar országos kiállításról származik. E célból főudvarmestere Bombelles gróf által levél útján felkérte gr. Zichy Jenő kiállítási alelnököt, hogy alkalmas és megfelelő (1000 frt értékig) kiállítási tárgyat kiszemelni és azt hozzá legkésőbb augusztus 15-ig elküldeni sziveskedjék.

Párbaj halálos kimenetellel. Debreczenben rendkívüli feltűnést keltő párbaj folyt le 27-én, mely nem csupán katonai, hanem polgári körökben is a legnagyobb szenzációt kelti. A párbajozó felek Dzerlin huszárezredes és Kornai huszárornagy. A párbaj reggel ment végbe, még pedig igen fájdalmas eredménnyel. Dzerlin ezredes ellenfelét, Kornait agyonlötötte. Kornai őrnagy rokona volt Chorin Ferencz országgyűlési képviselőnek.

Tűz. Kapuvárról f. hó 27-én épen országos vásár alkalmával — írja saját levelezőnk — déli 12 órakor a város egyik külutczájában borzasztó tűz tá-

madt, mely dühöngő orkánnal egyesülve, alig 2 óra alatt 55—60 házat és mindannyi, majdnem kivétel nélkül gabonával és takarmánnyal telt melléképületek nélkül hamvasztott el. Biztosítva csak kevés asszony majdnem hamuvá égett el. A nyomor leirhatatlan.

templom. A debreczeni kath. templomba 27-én éjjel ismeretlen tettesek hatoltak be s onnan 1600 frt értékű tárgyakat vittek el.

Hatszoros gyilkosság és öngyilkosság. Spanyolország dogronoi kerületének egy kis községében, Pipahonában néhány nap előtt borzasztó mészárlást követett el egy fiatal ember. Ciriaco Fernandez, egy husz éves ifju szenvedélyes szerelemre gyuladt a 16 éves Blaza Burgos iránt, kit egy más fiatal ember, Babel Fernandez is szeretett. Az aldealobasi bucsun Ciriaco

Blazát feltékenységből harmincz késszurással meggyilkolta. Erről Babel Fernandez értesülvén, a helyszínre sietett, Ciriacoval verekedni kezdett, de ez őt is a leány mellé terítette. Ezután sorra jöttek Babel atyja, a leány atyja, s az utóbbinak két barátja, de a vad Ciriaco sorra gyilkolta őket. Miután így hat életet oltott ki, elővette pisztolyát, s két lövéssel magát is szíven lőtte. Pipahonában e szörnyű eset oly rémületet idézett elő, hogy a lakosok nem merték előbb zárt házaikat elhagyni, míg bizonyossá nem lettek a tettes szörnyű halála felől.

A kolera. 25-én Spanyolországban összesen 2732 ember betegedett meg és 772 halt el kolerában. Eből Madridra 5, Saragossára 264, Alicantéra 105, Valenciára 35, Teruelre 102, Murciára 74 és Carthagénára 52 halálozás esik. 26-án pedig összesen 3582

ember betegedett meg és 921 halt el kolerában. Eből Madridra 121, Saragossára 285, Tarragonára 31, Valenciára 352, Alicantéra 71, Teruelre 143 és Murciára 55 halálozás esik.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1883 hó július 30-án.

Román papírpénz à 20 frankos	8.80 vétel	8.83 eladás.
ezüstpénz à 20	8.72	8.76
Napoleon'or (aranypénz)	9.86	9.88
Török lira	11.16	11.22
Orosz imperial	10.10	10.15
Arany	5.84	5.87
Orosz papírrubel	123.—	124.—

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**

Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 1220./1885.

(176) 2—3

Értesítés

arról, hogy a nyén-bodza-krasznai hadászati utvonalon 202. h. sz. alatt több év óta fennálló vegyeskereskedés mellé

vendégfogadó

is rendeztetend be s az folyó év június hó 1-ével megnyílik.

Kitűnő ételek-, italokról s különösen speciális sörrel, egy jó kugliról és kirándulások alkalmával — előre teendő rendelkezésre — mindenről gondoskodva leendő.

Zajzoni vendég és kirándulást kedvelő környék urait szívesen látja

Bodolán, 1885. évi május hó 27.

Kósa Sándor

(132) 3—3

tulajdonos.

Haszonbéri hirdetés.

A fogarasi magy. kir. álladalmi méneshirtok igazgatósága részéről közhírré tétetik, mikép az alább jegyzett malmok-, továbbá italméresi jogoknak 1886. január 1-től — 1891. évi deczember végeig terjedő időre leendő bérbeadása iránt folyó évi **augusztus hó 21-én** reggeli 9 órakor ezen birtokigazgatóságnál írásbeli zárt ajánlatok útján fensőbb jóváhagyás fentartása mellett árverés fog tartatni.

Szám	A bér részlet neve	Lisztelő malmok	Korcsmárlási jogok	Megjegyzés
1	Breáza	— —	csak a jog	
2	Bethlen	— —	jog és korcsmaház	
3	Parró	— —	" " "	
4	Alsó-Venice	— —	" " "	
5	Felső-Venice	— —	csak a jog	
6	Alsó-Komána	két 4 járáttal	jog és korcsmaház	Malom és
7	Felső-Komána	egy 2 járáttal	" " "	korcsmajog együtt
8	Kucsuláta	— —	csak a jog	adatok.
9	Kucsuláta	— —	(volt Mikes-féle korcsma jog és ház	

Bérleti kívánók 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, melynek borítékán az ajánlat tárgya és a bánatpénz mennyisége, ugy az ajánlattevő neve világosan kiteendő, — 1885. évi augusztus hó 21-én délelőtti 9 óráig a fogarasi m. kir. méneshirtok igazgatóságánál benyújthatják; később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatban világosan kiteendő a bérbe venni szándékolt malom vagy italméresi jog, az azért évenként ajánlandó bérösszeg számmal és betűvel világosan kiírandó, továbbá kiteendő, hogy ajánlattevő a bér tárgyát és a bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Az üzleti és hozzátartozó melléképületeket haszonbérletők tűz ellen a magyar általános biztosító társulatnál biztosítani és időről-időre és folytonos jókarban tartani kötelesek.

Az állami adót és annak járulékait az uradalom fizeti, minden egyéb a birtok után járó terhek a bérlet terhelik.

Oly ajánlattevők, kik e méneshirtokon bérletők nem voltak, kötelesek vagyoni állapotukat igazolni.

A bérlet további feltételei alólírt igazgatóságnál betekintheők.

A fogarasi magy. kir. álladalmi méneshirtok igazgatósága.

Soós Karolina

ajánlja a mélyen tisztelt közönség pártfogásába

ezelőtt **SOÓS JÁNOS** néven volt üzletét.

Elvállal

minden az arany- és ezüstművész szakmába vágó megrendeléseket, javításokat.

Ugy a nem valódi ékszereket javítás vagy ezüstözés és aranyozás végett elfogadja; nemkülönben

állandó aranyozásokat, vala mint kisebb-nagyobb templomi tárgyakat, u. m:

toronygolyók, keresztek, sugárzatok, gyertyatartókat.

A legutányosabb ár mellett szolgáltatára áll a t. közönségnek.

Kész tárgyakkal is szolgál, u. m:

arany és ezüst fülfüggők,

broche-ok, keresztek, keresztláncok,

medallion, karékek,

óraláncok,

gyöngycsattok, kláris és gránát-

gyöngyök, gyűrűk stb.

(172) 4 - 5.

A v i s o!

Mint hogy raktáromat megszüntetem, a n. é. közönségnek most

ritka alkalom

nyújtatik,

— **jó zongorát** —

olcsón vásárolni. — Uj pianinok s szárnyzongorák a legjobb minőségben még a saját vételáron alul is kaphatók.

Részletfizetés is elfogadtatik.

Kiváló tisztelettel

Jaschik Gyula

(148) 7—10

Piaczérr, 26. II. emelet.

A torontálmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben **EZÜST DISZ-OKLEVELET** nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. győgsz. kiállításon **EZÜST ÉRMET** nyert.
A triesti 1882. évi kiállításon **BRONZ-ÉRMET** nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon **ILKMIRÉSI OKLEVELET** nyert.

**A MOHAI
ÁGNEZ
FORRÁS**

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000

palaczk.